

David Melding AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Eich cyf:
Ein cyf: PO/RB/CD

15 Ionawr 2016

Annwyl David

Diolch i chi am eich llythyr dyddiedig 16 Hydref 2015 ynghylch eich Adroddiad ar Ddeddfu yng Nghymru.

Mae'r Pwyllgor Busnes wedi cael cyfle i ystyried yr argymhellion sy'n berthnasol i'w gylch gorchwyl, ac mae ein hymateb i'w gael yn Atodiad A.

Yn gywir

Y Fonesig Rosemary Butler AC
Llywydd
Cadeirydd, Pwyllgor Busnes

Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg neu Saesneg/We welcome correspondence in Welsh or English

Ymateb y Pwyllgor Busnes i Adroddiad y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar Ddeddfu yng Nghymru

1. Memoranda Esboniadol

Argymhelliad 4. Rydym yn argymhell y dylai'r Pwyllgor Busnes baratoi cynigion i ddiwygio Rheol Sefydlog 26.6 i'w gwneud yn ofynnol i Femoranda Esboniadol:

- (i) ddatgan a gafodd Bil ei gyhoeddi fel drafft llawn neu ddrafft rhannol, ac os mai rhannau ohono sy'n ddrafft, pa rannau yw'r rheini;
- (ii) crynodeb manwl o sut y mae Bil a gyflwynwyd wedi ei ddiwygio ers y Bil drafft, a'r rhesymau dros unrhyw newidiadau a fabwysiadwyd;
- (iii) y rhesymau, os yn berthnasol, am beidio â chyhoeddi Bil ar ffurf drafft.

Argymhelliad 19. Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes yn adolygu gofynion Rheol Sefydlog 26.6 erbyn y Pumed Cynulliad, a'i fod yn ystyried y canlynol yn benodol:

- (i) cynnwys gofyniad bod yr Aelod sy'n gyfrifol yn dangos yn glir ble yn y Memorandwm Esboniadol y ceir hyd i ofynion y Rheol Sefydlog (er enghraifft, trwy gyfrwng mynegai priodol);
- (ii) yr awgrymiadau a wnaed gan Archwilydd Cyffredinol Cymru ynglŷn â sut y gellid gwella Rheol Sefydlog 26.6(vi) i ddarparu gwybodaeth ariannol gliriach;
- (iii) cynnwys gofyniad bod yr Aelod sy'n gyfrifol am Fil yn esbonio sut y mae wedi ystyried y confensiwn hawliau dynol wrth baratoi'r Bil;
- (iv) cynnwys gofyniad bod yr Aelod sy'n gyfrifol am Fil yn darparu tabl tarddiadau.

Argymhelliad 20. Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes yn paratoi cynigion i ddiwygio Rheolau Sefydlog y Cynulliad i'w gwneud yn ofynnol bod Atodlenni Keeling ar gael i gyd-fynd â Bil pan gaiff ei gyflwyno (os yw'n cynnig diwygio'r deddfwriaeth sylfaenol bresennol).

Ymateb y Pwyllgor Busnes: Mae'r Pwyllgor Busnes yn croesawu'r argymhellion hyn ac yn bwriadu ystyried eu heffaith ymhellach. Mae'r Pwyllgor wedi gofyn i'r ysgrifenyddiaeth i gyflwyno cynigion manwl i'w hystyried yn gynnar yn 2016. Ar yr adeg hynny bydd y Pwyllgor yn penderfynu a ddylai cynigion ar gyfer newid gael eu rhoi gerbron y Cynulliad.

2. Osgoi Cyfnod 1

Argymhelliad 26. Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes yn adolygu pa mor ddigonol yw'r weithdrefn sy'n caniatáu osgoi proses graffu Cyfnod 1 a'r weithdrefn sy'n caniatáu'r defnydd o Filiau Brys Llywodraeth Cymru. Yn arbennig, dylai ystyried:

(i)ei gwneud yn ofynnol i'r Pwyllgor Busnes gyhoeddi'r rhesymau dros ei benderfyniad o dan Reol Sefydlog 26.9 i ganiatáu Bil i osgoi'r broses graffu Cyfnod 1 mewn pwyllgor, cyn pen 2 ddiwrnod gwaith ar ôl gwneud y penderfyniad hwnnw;

(ii)ei gwneud yn ofynnol i'r Aelod sy'n gyfrifol, wrth gyflwyno cynnig yn argymhell bod Bil Llywodraeth yn cael ei drin fel Bil Brys y Llywodraeth o dan Reol Sefydlog 26.95, gyflwyno datganiad yn esbonio pam y dylid ei drin felly, a'rcostau a'r canlyniadau eraill o beidio â gwneud hynny.

Ymateb y Pwyllgor Busnes: Mae'r Pwyllgor Busnes yn croesawu'r argymhelliad hwn ac yn bwriadu ystyried ei effaith ymhellach. Mae'r Pwyllgor wedi gofyn i'r ysgrifenyddiaeth i gyflwyno cynigion manwl i'w hystyried yn gynnar yn 2016. Ar yr adeg hynny bydd y Pwyllgor yn penderfynu a ddylai cynigion ar gyfer newid gael eu rhoi gerbron y Cynulliad.

3. Hyd Cyfnod 1

Argymhelliad 21: Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes, ar ôl cyfnod priodol o amser yn ystod y Pumed Cynulliad, yn adolygu'r angen am gynnwys lleiafswm o gyfnod amser yn y Rheolau Sefydlog ar gyfer craffu ar Filiau yng Nghyfnod 1.

Ymateb y Pwyllgor Busnes: Bydd y Pwyllgor Busnes yn argymhell i'r pwyllgor fydd yn ei olyn, trwy ei Adroddiad Etifeddiaeth, ei fod yn cynnal adolygiad o'r fath yn ystod y 5^{ed} Cynulliad.

4. Y Cyfnod Adrodd

Argymhelliad 22. O ystyried bod y Cynulliad yn ddeddfwrfa un siambr, rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes yn paratoi cynigion i ddiwygio Rheolau Sefydlog y Cynulliad i ddarparu Cyfnod Adrodd gorfodol ar gyfer craffu ar bob Bil, oni bai bod y Cynulliad, drwy benderfyniad o fwyafrif o ddwy ran o dair, yn penderfynu fel arall.

Ymateb y Pwyllgor Busnes: Mae'r Pwyllgor Busnes yn croesawu'r argymhelliad hwn ac yn bwriadu ystyried ei effaith ymhellach. Mae'r Pwyllgor wedi gofyn i'r ysgrifenyddiaeth i gyflwyno cynigion manwl i'w hystyried yn gynnar yn 2016. Ar yr adeg hynny bydd y Pwyllgor yn penderfynu a ddylai cynigion ar gyfer newid gael eu rhoi gerbron y Cynulliad.

5. Diben ac Effaith Gwelliannau

Argymhelliad 24: Rydym yn argymhell bod gwaith pellach yn cael ei wneud gan y Pwyllgor Busnes i gynorthwyo'r drafodaeth ynghylch diwygio'r Rheolau Sefydlog i'w gwneud yn ofynnol bod yr holl welliannau a gyflwynir i Fil (gan gynnwys gwelliannau Llywodraeth Cymru) yn cynnwys testun sy'n egluro eu pwrpas a'u heffaith.

Ymateb y Pwyllgor Busnes: Mae'r Pwyllgor Busnes yn croesawu'r argymhelliad hwn ac yn bwriadu ystyried ei effaith ymhellach. Mae'r Pwyllgor wedi gofyn i'r ysgrifenyddiaeth i gyflwyno cynigion manwl i'w hystyried yn gynnar yn 2016. Ar yr adeg hynny bydd y Pwyllgor yn penderfynu a ddylai cynigion ar gyfer newid gael eu rhoi gerbron y Cynulliad.

6. Biliau Cydgrynhoi a Chomisiwn y Gyfraith

Argymhelliad 4. Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes yn ymrwymo i baratoi Rheol Sefydlog ar Filiau cydgrynhoi, a hynny'n ddelfrydol erbyn y Pumed Cynulliad. Dylai'r Rheol Sefydlog anelu at ddarparu llwybr carlam ar gyfer Biliau y mae'r Cwnsler Deddfwriaethol yn penderfynu nad ydynt yn cynnwys unrhyw newid sylweddol yn y gyfraith.

Argymhelliad 5. Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes yn archwilio'r posibilrwydd o ddarparu gweithdrefn symlach ar gyfer Biliau sy'n diwygio'r gyfraith ac yn gweithredu adroddiadau Comisiwn y Gyfraith.

Ymateb y Pwyllgor Busnes: Pan drafododd y Pwyllgor Busnes ei raglen ar gyfer adolygu Rheolau Sefydlog ym mis Mai 2013, cytunodd i gyflwyno gweithdrefn ar gyfer ystyried Biliau Cydgrynhoi, ynghyd â gweithdrefnau ar gyfer Biliau Preifat a Hybrid.

Mae'r Ysgrifenyddiaeth wedi llunio gweithdrefn ddrafft sydd wedi'i rhannu â swyddogion y Llywodraeth ar gyfer sylwadau. Fodd bynnag, yn y cyfamser, mae Llywodraeth Cymru wedi comisiynu Comisiwn y Gyfraith i gynnal prosiect ymgynghorol ar Ffurf a Hygyrchedd y Gyfraith sy'n Berthnasol i Gymru. Bydd y prosiect yn edrych ar brosesau a gweithdrefnau'r Cynulliad fel rhan o'i waith, ac o ganlyniad, byddai'n ymddangos yn synhwyrol i aros am ganfyddiadau'r prosiect cyn i unrhyw weithdrefn y Cynulliad ar gyfer ystyried Biliau Cydgrynhoi gael ei llunio.

Mae'r Pwyllgor Busnes, felly, yn cytuno i'r argymhelliad hwn mewn egwyddor, a bydd yn argymhell bod Pwyllgor Busnes y 5^{ed} Cynulliad yn ystyried Biliau Cydgrynhoi a Chomisiwn y Gyfraith cyn gynted â phosibl ar ôl i Gomisiwn y Gyfraith adrodd.

7. Biliau Aelodau

Argymhelliad 30: Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes yn adolygu'r broses ar gyfer Biliau Aelodau gan ystyried y dystiolaeth a gawsom gan Aelodau'r Cynulliad a'u hawgrymiadau ar gyfer gwella'r broses.

Ymateb y Pwyllgor Busnes: Bydd y Pwyllgor Busnes yn argymhell i'r pwyllgor sy'n ei olynu, trwy ei Adroddiad Etifeddiaeth, ei fod yn mabwysiadu'r argymhelliad hwn yn y 5ed Cynulliad.

8. Strwythur Pwyllgorau

Argymhelliad 31: Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Busnes, wrth drafod y strwythur pwyllgorau sydd i'w fabwysiadu yn y Pumed Cynulliad, yn:

- ystyried amryw opsiynau gan nodi manteision ac anfanteision pob un;

- *rhoi ystyriaeth i brofiadau ymarferol pwyllgorau'r Cynulliad;*
- *cyhoeddi adroddiad am ei drafodaethau gan gynnwys ei argymhelliad terfynol.*

Ymateb y Pwyllgor Busnes: Bydd y Pwyllgor Busnes yn argymhell i'r pwyllgor sy'n ei olynu, trwy ei Adroddiad Etifeddiaeth, ei fod yn mabwysiadu'r argymhelliad hwn yn y 5ed Cynulliad.